

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Γ'

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ
ΣΥΜΠΟΣΙΟ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΤΕΧΝΗΣ

Ά. Άστεριάδης. Ἅγιος Δημήτριος στὸ Στάδιο
(Τεγέα). Ἡ Ὀραση τῆς Βάτου.

22-24 Νοεμβρίου 2013

Βυζαντινό^ο
καὶ Χριστιανικὸ^ο
Μουσεῖο

Βασ. Σοφίας 22, Αθήνα

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Τὸ Τμῆμα Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ

Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ἔχει τὴν ἴδιαίτερη χαρὰ καὶ τὴν ἔξαιρετικὴ τιμὴν
νὰ Σᾶς προσκαλέσει στὸ Γ' Ἐπιστημονικὸ Συμπόσιο

Νεοελληνικῆς Ἑκκλησιαστικῆς Τέχνης,

ποὺ διοργανώνει, μὲ τὴ συνεργασία
τοῦ Τμήματος Ἀρχιτεκτόνων-Μηχανικῶν

τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν

καὶ εἰδικῶν ἐπιστημόνων-Καθηγητῶν
καὶ ἄλλων Πανεπιστημιακῶν Τμημάτων,

τὴν Παρασκευὴν 22, τὸ Σάββατο 23

καὶ τὴν Κυριακὴν 24 Νοεμβρίου 2013,

στὸ Βυζαντινὸ καὶ Χριστιανικὸ Μουσεῖο,

Βασ. Σοφίας 22, Ἀθήνα.

Σᾶς προσκαλεῖ, ἐπίσης, στὴν "Ἐκθεση Σύγχρονης

Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης μὲ τίτλο:

«Εἰκόνες. "Ἐνας διάλογος μὲ τὴν Παράδοση.

"Ἐκθεση σύγχρονων Εἰκονογράφων»,

ποὺ θὰ λειτουργήσει στὸν ἴδιο χῶρο

ἀπὸ 22 Νοεμβρίου ἕως 1 Δεκεμβρίου 2013.

Τιμητική Έπιτροπή

Άρχιεπίσκοπος Άθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ιερώνυμος
‘Ομότιμος Καθηγητὴς Ἐμμ. Κωνσταντινίδης
‘Ομότιμος Καθηγητὴς Χ. Μπούρας
‘Ομότιμος Καθηγητὴς Ν. Ζίας
‘Ομότιμος Καθηγητὴς Εύθ. Τσιγαρίδας
‘Ομότιμος Καθηγητὴς Γρ. Στάθης
Καθηγήτρια Μ. Καρδαμίτση-Άδαμη

Όργανωτική Έπιτροπή

Βελουδία Σιδέρη-Παπαδοπούλου

Καθηγήτρια Τμήματος Θεολογίας Θεολογικῆς Σχολῆς ΕΚΠΑ

Ιωάννα Στουφῆ-Πουλημένου

Ἐπίκ. Καθηγήτρια Τμήματος Θεολογίας Θεολογικῆς Σχολῆς ΕΚΠΑ

Γεώργιος Κόρδης

Ἐπίκ. Καθηγητὴς Τμήματος Θεολογίας Θεολογικῆς Σχολῆς ΕΚΠΑ

Σταῦρος Μαμαλοῦκος

Ἐπίκ. Καθηγητὴς Τμήματος Ἀρχιτεκτόνων-Μηχανικῶν
Πανεπιστημίου Πατρῶν

Δημήτρης Παυλόπουλος

Ἐπίκ. Καθηγητὴς Τμήματος Ἰστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας
Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ΕΚΠΑ

Ἀχιλλέας Χαλδαιάκης

Ἀναπληρωτής Καθηγητὴς Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν
Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ΕΚΠΑ

Ιωάννης Φριλίγκος

Δρ Θεολογίας

Γραμματειακὴ ὑποστήριξη:

Ἄργυρὼ Σιούντρη

ΕΚΘΕΣΗ

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἐνας διάλογος μὲ τὴν Παράδοση

Ἐκθεση Σύγχρονων Είκονογράφων

Παρασκευή, 22 Νοεμβρίου πρωί

9:00-09:30 "Εναρξη Συμποσίου.
Χαιρετισμοί.

Α' Συνεδρία. Θέμα: Άρχιτεκτονική.

Προεδρείο: Χαράλαμπος Μπούρας και Άργυρης Πετρονώτης

09:30-09:45 Άφροδίτη Πασαλή, Ό ναὸς τοῦ Ἅγίου Ἀθανασίου στὸ Πετρωτὸ Τρικάλων.

09:45-10:00 Σπύρος Δημητρακόπουλος και Άργυρης Πετρονώτης, Ἡ Ἅγια Μονὴ τοῦ Κολοκοτρώνη στὴν Ἀρκαδία.

10:00-10:15 Ιωάννης Καρατζόγλου, Τὸ καθολικό τῆς Μονῆς Ἅγίου Ιωάννου Θεολόγου Βοιωτίας.

10:15-10:30 Πέτρος Καψούδας και Φαίδων Χατζηαντωνίου, Τὸ καθολικὸ τῆς Μονῆς Ἅγίου Παύλου και δ νεοκλασικισμὸς στὸ Ἅγιον Ὄρος.

10:30-10:45 Πέτρος Κουφόπουλος και Μαρίνα Μυριανθέως Κουφοπούλου, Ό ναὸς τῶν Ταξιαρχῶν στὴ Συγὴ τῆς Βιθυνίας. Ἡ οἰκοδομικὴ δραστηριότητα τοῦ 19ου αἰώνα.

10:45-11:00 Σταῦρος Μαμαλοῦκος, Οἱ ἐπεμβάσεις τοῦ 19ου αἰώνα στὸ ναὸ τῆς Παναγίας Παντοβασίλισσας στὴν Τρίγλια τῆς Βιθυνίας.

11:00-11:20 Συζήτηση.

11:20-11:35 Διάλειμμα.

Β' Συνεδρία. Θέμα: Ζωγραφική.

Προεδρείο: Νικόλαος Ζίας και Άναστασία Λαζαρίδου

11:35-11:50 Γιώργος Τσιγάρας, Οἱ τοιχογραφίες τοῦ Θείρσιου στὸν Ἑλληνορθόδοξο ναὸ τῆς Ἅγιας Τριάδος Βιέννης.

11:50-12:05 Βιργινία Μαυρίκα, Ἐπιρροὲς τῆς ἀκαδημαϊκῆς ζωγραφικῆς σὲ τοιχογραφίες ναῶν στὴν πόλη τῶν Ιωαννίνων (ὕστερος 19ος-μέσα 20οῦ αἰώνα).

12:05-12:20 Θωμᾶς Ζῆκος, Οἱ τοιχογραφίες τοῦ Ἅγιου Ἀθανασίου στὸ Τειχὶο Καστοριᾶς και δ ζωγράφος Ιωάννης Ζῆκος.

12:20-12:35 Μαρίζα Τσιάπαλη, Ἡ κοσμικὴ ἐνδυμασία τῆς Τουρκοκρατίας μέσα ἀπὸ τὶς τοιχογραφίες μνημείων (18ος-19ος αἰ.).

12:35-12:50 Ἰλιάνα Ζάρρα, Ἀπὸ τὸν στρατιωτικὸν ἄγιο τοῦ Βυζαντίου, στὸν ἑθνικὸν μάρτυρα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους: Συμβολὴ τῆς νεοελληνικῆς ἐκκλησιαστικῆς τέχνης στὴν εἰκονογραφία τοῦ ἑθνικοαπελευθερωτικοῦ Ἀγώνα τοῦ 1821.

12:50-13:05 Παρασκευὴ Παπαδημητρίου, Εἰκόνα τοῦ Ἅγιου Εὐσταθίου μὲ σκηνὴς τοῦ βίου του καὶ τὸ ἀγιογραφικὸν κέντρο τῆς Ἐρατύρας κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ 19ου αἰώνα.

13:05-13:20 Alexandra Trifonova, Ἡ δραστηριότητα τοῦ Ἑλληνα ζωγράφου τοῦ 19ου αἰώνα Κωνσταντίνου Κοημτζῆ (Κοημτζιόγλου) στὴν περιοχὴ τῆς Μαύρης θάλασσας.

13:20-13:40 Συζήτηση.

Παρασκευή, 22 Νοεμβρίου ἀπόγευμα

Γ' Συνεδρία. Θέμα: Ζωγραφική.

Προεδρεῖο: Νικόλαος Γραϊκος καὶ Ἐλενα Παπασταύρου

17:00-17:15 Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Χαμάλης καὶ Φωτεινὴ Κλουκίνα-Χαμάλη, Φορητὲς εἰκόνες τοῦ 19ου αἰῶνος στὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἅγιου Αθανασίου Πύργου Ἡλείας.

17:15-17:30 Μιχαὴλ Λαρεντζάκης-Λάσκαρις, Ἐνα ἀγνωστὸ ἔργο τοῦ 1877, τοῦ Δημητρίου Φανέλλη ἐξ Αίγιου.

17:30-17:45 Ἰωάννης Τσιουρῆς, Τρίπτυχο με σκηνές Δωδεκαόρτου καὶ Δευτέρας Παρουσίας στὴν Κέρκυρα (1818).

17:45-18:00 Νικόλαος Μπονόβας, Ἀρχειακὰ τεκμήρια γιὰ παραγγελίες χαλκογραφιῶν ἀπὸ τὴ Μονὴ Ξηροποτάμου τοῦ Ἀθω, τὸν 19ο αἰώνα.

18:00-18:20 Συζήτηση.

18:20-18:40 Διάλειμμα.

Δ' Συνεδρία. Θέμα: Μουσική.

Προεδρεῖο: Ἀθανάσιος Βουρλῆς καὶ Ἄχιλλέας Χαλδαιάκης

- 18:40-18:55** Πρεσβύτερος Γεώργιος Σταθόπουλος, *Oι μουσικοί κώδικες τῆς Ιερᾶς Μονῆς Σκαφιδιᾶς Ἡλείας.*
- 18:55-19:10** Νεκτάριος Πάρης, *Μουσικὲς καταγραφὲς Στυλιανοῦ Χουρμουζίου «ώς ἐψάλλοντο παρὰ τῶν Κυπραίων».*
- 19:10-19:25** Σέβη Μαζέρα, *Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ψαλτικὴ τέχνη κατὰ τὸν 19ο αἰώνα μέσα ἀπὸ τὶς πρῶτες ἐκδόσεις μουσικῶν βιβλίων ψαλτικῆς.*
- 19:25-19:40** Ἰωάννης Λιάκος, *Οἱ ἐκκλησιαστικὲς μουσικὲς ἐφημερίδες τῆς Θεσσαλονίκης τὸν 20ὸ αἰώνα.*
- 19:40-20:00** Συζήτηση.
- 20:00** 'Εγκαίνια "Έκθεσης.

Ἡ Μητρόπολη Ἀθηνῶν (Ἄ. Ρωμαΐδης)

Σάββατο, 23 Νοεμβρίου πρωί

Ε' Συνεδρία. Θέμα: Ζωγραφική.

Προεδρείο:

Ίωακεὶμ Παπάγγελος καὶ Ίωάννα Στουφῆ-Πουλημένου

- 09:00-09:15** Ἐλένη Τσιομπίκου, Τέχνη καὶ χορηγία στὴ νότια Εὕβοια. Οἱ μαρτυρίες τῶν εἰκόνων (μέσα 19ου-άρχες 20οῦ αἰώνα).
- 09:15- 09:30** Νικόλαος Γραϊκος, Τὸ «σπουδαστήριο» ζωγραφικῆς τῆς οἰκογένειας τῶν Ζωγραφαίων στὴ νότια Ἑλλάδα: ἀπὸ τὶς μεικτὲς νεωτεριζούσες τάσεις τοῦ 19ου αἰ. στὸ νεοβυζαντινισμὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 20οῦ αἰώνα.
- 09:30-09:45** Δέσποινα Μιχάλαγα, Καλλιτεχνικὸς διαγωνισμὸς γιὰ τὴν ἀναζωγράφηση τοῦ I.N. Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀθηνῶν (1929) - Ἀρχειακὰ τεκμήρια.
- 09:45-10:00** Ίωάννης Φριλίγκος, Δεσποτικὲς εἰκόνες τοῦ K. Ἀρτέμη στὸ ναὸ τῆς Ἅγιας Αἰκατερίνης στὴν Καστέλλα τοῦ Πειραιᾶ.
- 10:00-10:15** Λάζαρος Κωνσταντινίδης, Τὸ παρεκκλήσιο τῆς Ἅγιας Τριάδας στὸν Καθεδρικὸ Ιερὸ Ναὸ τῆς Ἅγιας Τριάδας στὸν Πειραιᾶ, ἔργο τοῦ Στέφανου Ἀλμαλιώτη.
- 10:15-10:30** Γεώργιος Μυλωνᾶς, Ἡ ἄγνωστη ζωγραφικὴ τοῦ Κωστῆ Παρθένη στὸν Ἅγιο Γεώργιο Καΐρου.
- 10:30-10:45** Σπύρος Μοσχονᾶς, Ἡ ἀγιογραφικὴ ἔργασία τοῦ Γεράσιμου Στέρη στὴν Ἄμερικὴ (1936-1949).
- 10:45-11:05** Συζήτηση.
- 11:05-11:25** Διάλειμμα.

ΣΤ' Συνεδρία.

Θέμα: Γλυπτική - Μικροτεχνία.

Προεδρείο: Δημήτρης Παυλόπουλος καὶ Ίωάννης Φριλίγκος

- 11:25-11:40** Ἀλεξάνδρα Γουλάκη-Βουτυρᾶ καὶ Γιώργος Καραδέδος, Τὸ ὑλικὸ καὶ οἱ κατασκευαστικοὶ τρόποι, παράγοντες ἐξέλιξης τῆς ἐκκλησιαστικῆς γλυπτικῆς.
- 11:40-11:55** Μοναχὸς Πατάπιος Καυσοκαλυβίτης. Ἡ τέχνη τῆς ξυλογλυπτικῆς στὴ Σκήτη Καυσοκαλυβίων (19ος-20ός αἰώνας).

- 11:55-12:10** Ἀλέξανδρος Ἀναγνωστόπουλος, Τὸ ἔυλό-
γλυπτο τέμπλο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἅγίου Δη-
μητρίου Ἄνω Βροντοῦς Σερρῶν.
- 12:10-12:25** Ἰωακεὶμ Παπάγγελος, Ὁ δεσποτικὸς θρό-
νος τοῦ ναοῦ τῆς Ἅγίας Παρασκευῆς στὴν
Γαλάτιστα Χαλκιδικῆς.
- 12:25-12:40** Σοφία Γερογιώργη, Κολυμβήθρα ἀπὸ τὴν
Μονὴν Ἅγίου Γεωργίου Κουδουνᾶ στὴν
Πρίγκηπο.
- 12:40-12:55** Ἐλενα Παπασταύρου καὶ Δάφνη Φίλιου,
Τὸ κέντημα στὴν Κωνσταντινούπολη κατὰ
τὸν 19ο αἰώνα (μέσα ἀπὸ τὰ ὑφάσματα τοῦ
Βυζαντινοῦ καὶ Χριστιανικοῦ Μουσείου).
- 12:55-13:15** Συζήτηση.

Σάββατο, 23 Νοεμβρίου ἀπόγευμα

Z' Συνεδρία. Θέμα: Ἀρχιτεκτονική.

Προεδρεῖο: Θάλεια Μαντοπούλου-Παναγιωτοπούλου
καὶ Σταῦρος Μαμαλοῦκος

- 16:30-16:45** Πρεσβύτερος Βασίλειος Γιαννόπουλος καὶ
Δημήτριος Χρηστίδης, Ὁ ὑπὸ ἀνέγερση Ἱερὸς
Ναὸς τοῦ Ἅγίου Χαραλάμπους πολιούχου τῶν
Πυργίων.
- 16:45-17:00** Πρωτοπρεσβύτερος Ἀλέξιος Ἀναγνωστό-
πουλος, Ἱερὸς Μητροπολιτικὸς Ναὸς Ἅγίου
Νικολάου Πύργου Ἡλείας.
- 17:00-17:15** Σωτήρης Βογιατζῆς καὶ Γεωργία Μακρυ-
νόρη, Ὁ ναὸς τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου
τοῦ Ἐρνέστου Τσίλλερ στὸ Αἴγιο.
- 17:15-17:30** Δέσποινα Λαγογιάννη, Ὁ Ἱερὸς Ναὸς
Ἄγίου Διονυσίου Πατρῶν. Ἔνας «ἄγνω-
στος ναὸς» τοῦ Ε. Τσίλλερ.
- 17:30-17:45** Μάρω Καρδαμίτση-Άδάμη, Μὲ ἀφορμὴ
τὴν ἔκθεση τῆς Ἀνδρού (Ἰστορώντας τὴν
‘Υπέρβαση). Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωγραφικὴ
καὶ ἡ ναοδομία στὴν Ἑλλάδα τὸν 20ὸ
αἰώνα. Πρῶτες σκέψεις.
- 17:45-18:00** Γεώργιος Μιχαήλ, Ἰστορία καὶ ἀρχιτεκτο-
νικὴ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἅγίου Γεωργίου στὸ Πα-
λαιὸ Κάιρο.

18:00-18:15 Γεώργιος Άντωνίου, 'Ο Ιερὸς Ναὸς τῆς Αγίας Τριάδος στὴν Κύμη Εὐβοιας.

18:15-18:35 Συζήτηση.

18:35-18:55 Διάλειμμα.

Η' Συνεδρία. Θέμα: Ζωγραφική.

Προεδρεῖο: Μαρία Καζαμία-Τσέρνου καὶ Γεώργιος Κόρδης

18:55-19:10 Jelena Ignjatović, Γραμμή καὶ γραμμικότητα τῶν τοιχογραφιῶν τοῦ Σπύρου Παπαλούκα στὸ Μητροπολιτικὸ ναὸ τῆς Ἀμφισσας.

19:10-19:25 Ιωάννα Στουφῆ-Πουλημένου, Τὸ τοιχογραφικὸ ἔργο τοῦ Ἅγινορα Ἀστεριάδῃ στὴν Τεγέα: Ἐπισκοπή, Ἅγιος Ἄθανάσιος Ριζῶν, Ἅγιος Δημήτριος στὸ Στάδιο.

19:25-19:40 Μιχάλης Ἀσφενταγάκης, Ὁ Φώτης Κόντογλου στὰ Δωδεκάνησα: ἡ παρουσία του στὸν I. N. Εὐαγγελισμοῦ Ρόδου.

19:40-19:55 Ἀνδρομάχη Κατσελάκη καὶ Μαρία Νάνου, Ἀγνωστα σχέδια ἐργασίας «διὰ χειρὸς Φωτίου Κόντογλου» σὲ ἴδιωτικὴ συλλογὴ.

19:55-20:10 Σάββας Παντζαρίδης, Ὁ Γέρων Μελέτιος Συκιώτης, πρῶτος μαθητὴς τοῦ Φώτη Κόντογλου καὶ τὸ τέλος τῆς ναζαρηνῆς ζωγραφικῆς στὸ Ἅγιον Ὄρος.

20:10-20:25 Ξανθὴ Προεστάκη, Ὁ Σπυρίδων Παπανικολάου καὶ ἡ πρόσληψη τῆς βυζαντινῆς τέχνης μέσα ἀπὸ τὸ ἐργαστήριο τοῦ Φώτη Κόντογλου τὸν 20ὸ αἰώνα.

20:25-20:45 Συζήτηση.

Κυριακή, 24 Νοεμβρίου πρωί

Θ' Συνεδρία. Θέμα: 'Ιστορικά / Αρχιτεκτονική.'

Προεδρείο: 'Εμμανουὴλ Κωνσταντινίδης
καὶ Μάρω Καρδαμίτση - Ἀδάμη'

- 10:30-10:45** Πάνος Τσολάκης, «Ἄγνωστες» ἐκκλησίες τῆς Καστοριᾶς, σύμφωνα μὲ τὶς πηγές.
- 10:45-11:00** Ἀγγελικὴ Τριβυζαδάκη, "Ἐνας ἴστορικὸς ἔρευνητὴς καὶ οἱ χριστιανικὲς ἀρχαιότητες στὴ Μακεδονίᾳ κατὰ τὸ β' μισὸ τοῦ 19ου αἰώνα.
- 11:00-11:15** Μαρία Καζαμία-Τσέρνου, "Ἐνα δημοσίευμα τῶν ἀρχῶν τοῦ 20οῦ (1912) αἰώνα καὶ ἔνας βυζαντινὸς ναὸς στὴ Θεσσαλονίκη : Σχόλια καὶ παρατηρήσεις.
- 11:15-11:30** Θάλεια Μαντοπούλου - Παναγιωτοπούλου, Οἱ ἐπεμβάσεις στὸ ναὸ τῶν Ταξιαρχῶν Θεσσαλονίκης κατὰ τὴ δεκαετία τοῦ 1950.
- 11:30-11:50** Συζήτηση.
- 11:50-12:10** Διάλειμμα.

I' Συνεδρία. Θέμα: Αρχιτεκτονική.

Προεδρείο: Πέτρος Κουφόπουλος καὶ Ἀφροδίτη Πασαλῆ

- 12:10-12:25** Δημήτρης Κουτσογιάννης καὶ Σοφία Ντιντιούμη, 'Ο Ἡι Γιάννης τῆς Κολώνας στὴ συνοικία τοῦ Ψυρρῆ.
- 12:25-12:40** Δώρα Μονιούδη-Γαβαλᾶ, 'Η ναοδομία στὴν Ἀθήνα: Οἱ ἐκκλησίες στὸν πολεοδομικὸν ἴστο καὶ ἡ διαμόρφωση τοῦ περιβάλλοντος χώρου τους, 1833-1865.
- 12:40-12:55** Μαρία Δανιήλ, 'Η δημοτικὴ ναοδομία τῆς Ἀθήνας (1862-1910).
- 12:55-13:10** Θεμιστοκλῆς Μπιλῆς, 'Η ἀποκατάσταση τῶν ἀποκατεστημένων. 'Η περίπτωση τῆς Μονῆς Εἰσοδίων Μυρτιᾶς Τριχωνίδας.
- 13:10-13:30** Συζήτηση.

Κυριακή, 24 Νοεμβρίου ἀπόγευμα

ΙΑ' Συνεδρία. Θέμα: Ζωγραφική.

Προεδρείο: Άλεξάνδρα Γουλάκη-Βουτυρᾶ και Ἰλιάνα Ζάρρα

17:00-17:15 Ἀργυρώ Σιούντρη, Τὸ ζωγραφικὸ ἔργο τῶν Ράλλη Κοψίδη καιὶ Γεωργίου Χοχλιδάκη στὸ καθολικὸ τῆς Μονῆς Κερνίτσας στὴν Ἀρκαδία.

17:15-17:30 Σωκράτης Λούπας, Τὰ ἀντίγραφα ἐκκλησιαστικῆς ζωγραφικῆς στὴ συλλογὴ ἔργων τέχνης τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν τῆς Ἀθῆνας.

17:30-17:45 Δημήτριος Σεβαστάκης καιὶ Ἐλευθερία Ράπτου, Σύγχρονη τέχνη καιὶ ἐννοιολογικὲς παραμορφώσεις τοῦ θεϊκοῦ.

17:45-18:05 Συζήτηση.

18:05-18:25 Διάλειμμα.

ΙΒ' Συνεδρία. Θέμα: Μουσική.

Προεδρείο: Γρηγόριος Στάθης καιὶ Ἀχιλλέας Χαλδαιάκης

18:25-18:40 Βασίλειος Σαλτερῆς, Ἀπὸ τὸ «Παλαιὸ Στιχηράριο» στὴ «Νέα Μέθοδο»: Τὸ «Δοξαστάριον τῶν Ἀποστίχων» τοῦ Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος.

18:40-18:55 Ἄννα-Μαρία Ρεντζεπέρη-Τσώνου, Τὸ κοντάκιο «Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ...» στὴν ἔντεχνη νεοελληνικὴ μουσικὴ τῶν Μανώλη Καλομοίρη καιὶ Γεωργίου Καζάσογλου.

18:55-19:10 Βασίλειος Χάδος, Το μουσικοθεωρητικὸ ἔργο τοῦ Γερμανοῦ Προηγουμένου Βατοπεδινοῦ (1862-1932). Προσεγγίσεις καιὶ ἐπισημάνσεις στὸ θεωρητικὸ του ἔργο.

19:10-19:25 Δημήτριος Μπαλαγεῶργος, Ὁ μουσικὸς καιὶ τυπικάρης Ἐμμανουὴλ Φαρλέκας (1877-1958).

19:25-19:40 Φλώρα Κρητικοῦ, Ἐμμανουὴλ Βαμβουδάκης (1884-1959): προσέγγιση καιὶ ἀποτίμηση τοῦ ἔργου του.

19:40-20:00 Συζήτηση.

20:00-20:10 Συμπεράσματα - Λήξη τοῦ Συμποσίου.

20:10-20:30 Συναυλία: Ψάλλει ὁ χορὸς ψαλτῶν «Οἱ Μαϊστορες τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης», μὲ χοράρχη τὸν Ἀναπλ. Καθηγητὴ τοῦ ΕΚΠΑ Ἀχιλλέα Γ. Χαλδαιάκη.

Τρίγλια Βιθυνίας. Παναγία Παντοβασίλισσα.
Ἐπεμβάσεις 19ου αιώνα.

Χορηγοί

Έθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνῶν

BYZANTINO & ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Ίερὰ Μητρόπολις Ἡλείας

Ίερὰ Μητρόπολις Κορίνθου

Άθανάσιος καὶ Μαρίνα Μαρτίνου